

Nyhetsbrev S-läss, september 2012

Hej!

Hoppas till en början att ni alla haft en bra sommar. Har själv tillbringat semestern med att lära mig lägga takpannor då jag håller på att renovera min gäststuga vid sommarhuset i Skåne. Tre mil till närmsta hav men om isarna smälter lite till får jag snart strandtomt☺.

För er som inte märkt det redan via en del utskick rörande höstmöte mm, så arbetar sedan en tid Kerstin Hindrum på SP Brandteknik. Kerstins arbetade tidigare på SMTF och jag är väldigt glad över att hon nu arbetar hos oss. Kerstin kommer som ni förstår att bli mycket inblandad i allt som rör vår sjöfartsrelaterade verksamhet.

Det var ett tag sedan ni fick något nyhetsbrev och jag tänkte det kunde vara dags. Jag har följande att rapportera kring:

- Höstmötet
- Projekten
- Vinnova-satsningar
- MARKIS-konferens
- FP56
- Uppföljning av S-läss årsmöte

Höstmötet

Årets S-läss workshop hålls 3-4 oktober på SP i Borås och behandlar ljud och vibrationsproblem som uppstår vid lätta konstruktioner. Ett program har skickats ut och skulle ni inte ha fått ett skickar vi gärna vid begäran. Vi har fått en hel del anmälningar och inbjudan har förutom till S-läss gruppen även gått till MARKIS-nätverket (www.markis.eu) som främst spänner över Skagerack-Kattegatt regionen. MARKIS är dessutom medorganisatör till workshoppen. Har ni glömt att anmäla er och vill vara med så meddela så snabbt som möjligt. Som vanligt är deltagandet kostnadsfritt för S-läss medlemmar. Deltagarna får bl a besöka SP:s nybyggda ljudlaboratorium som jag tror kan bli en rolig upplevelse.

Projektet

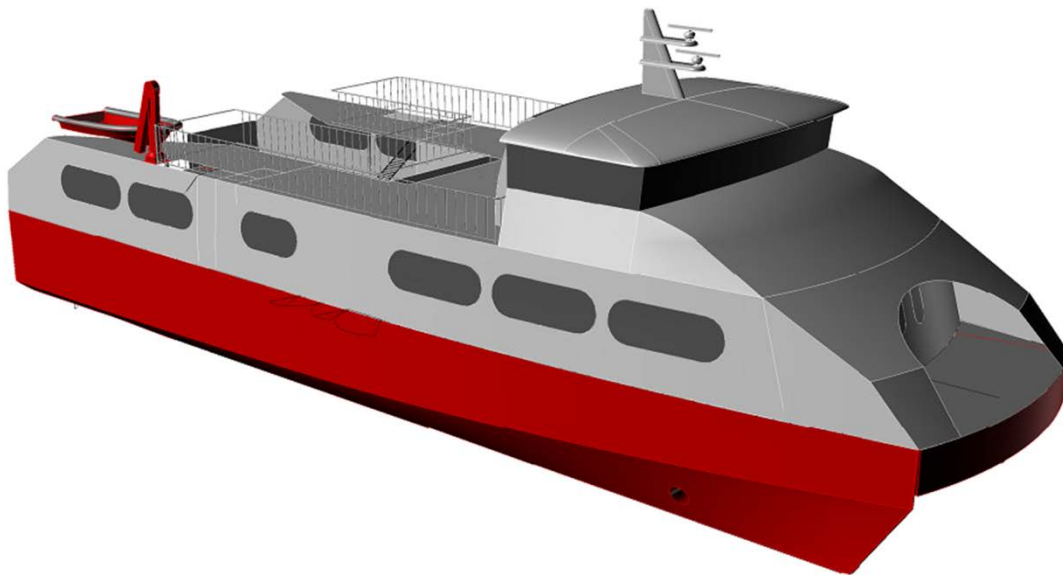
ØKO-Ø Färja projektet

Projektet ØKO-Ø Färja har som mål att ta fram en av svenska och danska myndigheter principgodkänd design av en deplacerande färja i komposit. Projektet bekostades initialt som ett förprojekt av Västra Götalands Regionen men finansiering sker nu med hjälp av Den Danske Maritime Fond samt av deltagarna själva. Deltagande industrier vill att fartyget skall baseras på EU:s passagerarbåtsdirektiv som dock inte tillåter brännbara konstruktionsmaterial. Ett sätt att kringgå det problemet är att istället använda sig av SOLAS och Regel 17 i brandkapitlet då ett SOLAS är överordnat passagerarbåtsdirektivet. Emellertid krånglar det till designen något då en del andra säkerhetskrav måste uppfyllas, exempelvis m a p livflottar ombord.

Det finns en ekvivalensregel av liknande slag som SOLAS regel 17 i Passagerarbåtsdirektivet men den är skriven på ett sådant sätt att den kan tolkas som att brännbara konstruktionsmaterial inte kan

komma ifråga för ekvivalensbedömning. Ett intressant "dilemma" som vi då identifierat är att den danska myndigheten godkänner den ekvivalensregel som finns i direktivet medan den svenska inte gör det. Skall vi bygga en danskflaggad deplacerande färja kan vi således göra det enligt passagerarbåtsdirektivet medan en svenskflaggad måste vara SOLAS-klassad. Det vore såklart absolut enklast om vi kunde bygga enligt EU:s Passagerarbåtsdirektiv. Den svenska Transportstyrelsen är generellt sett mycket positiv till att öka användningen av FRP-komposit på fartyg men juristerna tolkar reglerna så att en deplacerande färja inte kan byggas baserat på Passagerarbåtsdirektivet. Man har även kontaktat EU:s jurister i frågan som säger samma sak. Mer information i ämnet kommer.

Projektet har kommit en ganska bra bit på väg, ett GA har tagits fram, fartyget har designats och stabilitetsberäkningar genomförts.

Figur 1 Lättviktsdesignad ØKO-Ø Färja

Vi har alldeles nyss skickat in del ett av en SOLAS regel 17 analys, den kvalitativa delen, till myndigheterna för påseende. Om rapporten godkänns kan vi gå vidare med del två, den kvantitativa analysen. Analysen går att använda oavsett om man vill basera fartyget på SOLAS eller Passagerarbåtsdirektivet.

En viktig del av projektet är ekonomisk och ekologisk jämförelse med ett existerande fartyg, Tunöfärjan (Figur 2). Fullastdeplacementet för ØKO-Ø färjan beräknas till knappt 120 ton medan Tunöfärjans är 340 ton. Bägge fartygen har exakt samma kapacitet vad gäller fart och last men lättviktsalternativet har en maskinstyrka på 220 kW medan referensfartyget behöver 588 kW.

Projektet kommer att redovisas mer i detalj vid MARKIS årskonferens i Horten 28-29 november. Anmäl er gärna till den konferensen www.smc12.no.

Figur 2 Referensfartyg för ØKO-Ø projektet

Projektmedlemmar från Sverige är SP, Coriolis, Kockums, Transportstyrelsen, DIAB, och från Danmark Danish Yachts, NHK-Yacht, Aalborgs Universitet, Søfartsstyrelsen.

Förprojekt offshore

Jag skickade för ett par veckor sedan ut en inbjudan till nätverkets medlemmar att delta i "Förstudie lättvikt offshoreplattformar", FLOT. Jag har fått ett tiotal anmälda intressenter vilket är bra. Ännu inga klara besked från VGR om finansiering men jag har gott hopp om beslut de närmsta dagarna. Oavsett vad så kommer vi att dra igång arbetet inom kort fast kanske i lite mindre omfattning om vi inte erhåller VGR-stöd. Projektet samverkar som jag nämnde i mitt mail med en norsk grupp kring Mundal A/S, vilka skall fokusera på undervattenskonstruktioner i komposit medan vi kommer att titta på kompositkonstruktioner ovan vattenytan. Även detta projekt kommer att redovisas vid MARKIS-mötet i Horten.

Jag har fått en förfrågan från SAPA om att göra något också kring aluminiumkonstruktioner för offshore och vi håller på att titta på vilka finansieringsmöjligheter vi har. Vi behöver också en god bärande idé för en forskningsmedelsansökan till projektet. FRP-kompositen brottas som alltid med regelverken medan aluminium är ett accepterat material inom offshore.

Vinnova-satsningar

VINNOVA är en bra finansiär för industrinära forskningsprojekt (www.vinnova.se) och stödde bl a LÄSS-projekten. De har just haft en utlysning där man kunde söka medel för att skriva ihop förslag till agendor för Forskning och Innovation. Det är strategiskt viktigt att vara med i detta arbete eftersom det kan komma att påverka utlysningsteman i framtiden, exempelvis se till att det finns betydligt mer sjöfartsmedel att söka än idag. Chalmers Marin Teknik fick beviljat medel för en ansökan "Svallvåg"

som avser att ge uppslag till sjöfartsforskning och nätverket LIGHTER som S-läss samverkar med, fick också medel för att ge förslag kring lättviktsforskning. SP är med i bägge projekten.

MARKIS-konferens

Som nämndes ovan kommer vi att presentera projekten vi deltar i vid MARKIS årskonferens 28-29 november i Horten. Konferensen organiseras i samverkan med SMC, "Scandinavian Maritime Conference 2012" (www.smc12.no). Konferensen har fem olika tematiska områden som löper parallell. Vi kommer att få höra många intressanta inlägg och få anledning till diskussioner. Man kan hela tiden hitta något av intresse och inte minst finns möjlighet att träffa danska och norska kollegor. Temaområdena är Human Factors, Clean Short Sea Shipping, Green Technologies & Business opportunities, Education and training in Scandinavia och Jobs & Career. Missa inte tillfället.

FP56

Nästa IMO möte, FP56, sker i januari 2013. Mötet skulle hållits i somras men flyttades pga London OS. Som tidigare nämnts diskuterades vid föregående möte, FP55, om lämpliga metoder för att hantera FRP kompositer på SOLAS fartyg. Den svenska linjen var att skriva rekommendationer ("guide lines") för alla att använda i samband med analys enligt SOLAS regel 17, bl a då kunskapsnivån kring kompositer varierar kraftigt. Den engelska linjen var att skriva in preskriptiva krav i SOLAS för kompositer. Emellertid framstod som en stor risk med det senare förslaget att man krävde sådana brandsäkerhetsmarginaler att man i princip stoppade möjligheterna att använda komposit.

Den 6:e september träffades representanter för myndigheterna i Norge, Sverige och Tyskland hos Transportmyndigheten i Göteborg för att försöka enas om ett gemensamt förslag att föra fram vid FP56. Även SP, Coriolis, STENA och FiReCo (Norge) var representerade. Tyvärr kom inte MCA som de lovat, vilket berodde på att den huvudansvarige för området just slutat och ingen ny hade tillträtt.

Mötet var dock konstruktivt och bra och vi enades om att snabbt få ihop förslag på Guide lines att skicka till IMO inför mötet. Vid detta kommer sedan Sverige att föreslå att en korrespondensgrupp skapas inom IMO för att fortsätta utvecklingen av det dokument som skickas in.

Uppföljning av S-LÄSS årsmöte

Vid årsmötet som hölls på Chalmers i april, uppdrogs åt styrelsen att

1. uppmärksamma goda insatser inom lättviktsområdet till sjöss
2. undersöka intresset för att internationalisera nätverket S-läss

Styrelsen beslöt vid sitt möte 22/8 att för punkt 1 föreslå att insatserna delas in i två grupper: student och yrkesverksamma samt att studentarbete belönas med 5 tkr samt diplom medan yrkesverksamma belönas med ett "konstverk" samt diplom. Styrelsen föreslås vara beslutsgrupp och beslut fattas efter ett nomineringsförfarande. Utdelningen behöver inte ske varje år utan styrs av hur insatserna bedöms. Kriterielista för bedömning bör tas fram. Förslaget kommer att diskuteras vid nästa årsmöte.

För punkt 2 kommer en marknadsundersökning att göras genom att (i första hand) kontakta dem som deltog på LIWEM per e-post

Avslutningsvis

... önskar jag alla en trevlig höst. Just idag en riktigt härlig sådan med regn och blåst. "Den vår de svage kalla höst" som Karlfeldt säger. Hoppas vi ses vid höstmötet den 3:e oktober.

Hälsningar

